

Asia: VN/17688/2021

Työryhmän selvitysluonnos: datanhallinta-asetuksen kansallinen täytäntöönpano

Oletteko samaa mieltä datanhallinta-asetuksen sisällön kuvauksesta? Vaatiiko jokin kohta mielestänne lisää selvennystä, jotta pystytte soveltamaan datanhallinta-asetusta?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Selvityksessä esitettyyn näkemykseen sääntelyn monimutkaisuudesta on helppo yhtyä. Työryhmän tekemä datanhallinta-asetuksen veloitteiden kuvaus helpottaa osaltaan tilannetta. Täytäntöönpanosääntelyn selkeyteen ja ymmärrettävyyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota jatkovalmistelussa.

Datanhallinta-asetuksen sisältö on kuvattu selvitysluonnoksessa pääosin hyvin. Selkeämpi kuvaus heti alussa siitä, että datanhallinta-asetus koskee vain tiettyjen julkisen sektorin suojattujen dataluokkien uudelleenkäyttöä, voisi auttaa sääntelykokonaisuuden hahmottamisessa ja selkiyttää asetuksen suhdetta erityisesti avoimen datan direktiiviin (EU) 2019/1024.

Tehty rajausta datan välityspalveluiden ja data-altruismipohjaisten organisaatioiden toimintaa koskevien säännösten jättämisessä selvityksen ulkopuolelle on ymmärrettävä työryhmän toimeksiannon näkökulmasta (s. 10), mutta vaikeuttaa asetuksen sisällön kokonaiskuvan hahmottamista ja voi hidastaa viranomaisohjauksen antamista tilanteessa, jossa asetuksen soveltaminen alkaa jo 24.9.2023 ja täytäntöönpano esimerkiksi keskitetyn tietopisteen ja toimivaltaisten viranomaisten osalta mahdollisesti edellyttää lainsäädäntötoimia.

Lisäksi datanhallinta-asetuksen keskeisen datan käsitteen (2 artiklan 1 alakohta) suhdetta julkisuuslain asiakirjan käsitteeseen olisi hyvä avata hivenen laajemmin lain soveltamisen helpottamiseksi, vaikka asetuksella ei rajoitetaakaan julkisuusperiaatteen soveltamista (asetuksen 1 artiklan 2 kohta ja 3 artiklan 3 kohdan b alakohta). Käsitteen suhteen avaaminen myös

tiedonhallintalain tietoaineiston ja tietovarannon käsitteisiin voisi helpottaa asetuksen soveltamista viran-omaisissa yleisesti.

Datanhallinta-asetuksen organisatorisen soveltamisalan kuvauksen yhteydessä nostetaan esille mahdollisuus kansallisesti laajentaa asetuksen soveltamisalaa yrityksiin, joille julkinen hallintotehtävä on annettu lailla tai lain nojalla (s. 15). Tämän laajennuksen tarpeellisuus olisi hyvä arvioida ja perustella hivenen laajemmin huomioiden perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö perustuslain 124 §:n osalta. Tämä voisi helpottaa hallinnonalakohtaisessa jatkovalmistelussa niiden toimijoiden tunnistamista, joiden ei välttämättä ole vielä hahmotettu hoitavan julkista hallintotehtävää, mutta joiden voisi olla tarkoituksenmukaista kuulua asetuksen soveltamisalaan. Esimerkkinä tällaisesta voisivat olla laillisuusvalvonnassa arvioidut Alko Oy:n julkiset hallintotehtävät (kts. oikeusasiamiehen päätös EOAK/5474/2021, 30.11.2022). Tällainen tilanne voi mahdollisesti tulla vastaan esimerkiksi myös julkisen hallinnon yhteishankintayksiköiden osalta laajemmin Hansel Oy:n julkisia hallintotehtäviä vastaavasti (kts. PeVL 15/2019 vp).

Oletteko samaa mieltä nykytilan arvioinneista? Miten datanhallinta-asetus vaikuttaa toimintaanne?

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ei lausuttavaa. Datanhallinta-asetuksella ei suoria vaikutuksia eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintaan.

Vapaamuotoiset huomiot selvityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ei huomioitavaa.

Råman Jari
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia